

ΕΡΕΥΝΑ: Η πανδημία & οι επιπτώσεις της στην αγορά imaging

Ο COVID-19 & οι επιπτώσεις στο φωτορεπορτάζ

Επιμέλεια αφιερώματος - συνεντεύξεις: Νίκος Αποστολόπουλος

Όταν πριν λίγες μέρες μου ανέθεσε το κλαδικό έντυπο «PhotoBusiness» να διερευνήσω τις συνέπειες του Covid-19 στον χώρο του φωτορεπορτάζ, είχα δύο επιλογές: Να μιλήσω με τους «καθ' ύλην αρμοδίου» του χώρου δηλαδή τους συνδικαλιστές και να ακούσω εκείνη την «ξύλινη γλώσσα» που χρησιμοποιεί κάθε συνδικαλιστής που σέβεται την ιδιότητα του ή να αναζητήσω τις αυθεντικές απόψεις των καθημερινών εργατών της ενημέρωσης που μοχθούν για το επάγγελμά τους στην Βουλή, στον δρόμο, στα γήπεδα και στις εκδηλώσεις πολιτισμού, είτε ως συν-εργαζόμενοι με τα πρακτορεία του χώρου είτε ως ελεύθεροι (freelancers) και που έχουν βιώσει στο «πετσί» τους τις συνέπειες της πρωτοφανούς υγειονομικής κρίσης!

Έτσι προσέγγισα τους Νίκο Χαλκιοπούλο, Πέτρο Νικοηαρέα, Μάρκο Χουζούρη και Σταμάτη Καταπόδη, στους οποίους απηύθυνα τις παρακάτω 4 βασικές ερωτήσεις:

- 1 Πόσο έντονα νιώσατε τα αποτελέσματα της κρίσης στη δουλειά σας;
- 2 Καταφέρατε να επωφεληθείτε από τα προγράμματα κρατικής βοήθειας; Τι έχετε να πείτε για αυτά;
- 3 Κατά τη γνώμη σας πόσο καιρό θα πάρει για να επανέλθει η επαγγελματική σας κατάσταση στο φυσιολογικό;
- 4 Ποιες επαγγελματικές συνέπειες θα προκύψουν από την κρίση στο άμεσο και μακρινό μέλλον στη δουλειά σας;

ΝΙΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Ν. Α. είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Φωτογραφίας & Οπτικοακουστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής στο οποίο διδάσκει το μάθημα του Φωτορεπορτάζ από το 1992. Φωτορεπόρτερ τα τελευταία 38 χρόνια, είναι Ιδρυτικό μέλος της Ένωσης Φωτορεπόρτερ Ελλάδας και έχει υπηρετήσει από διάφορες θέσεις στο ΔΣ της ΕΦΕ (Αντιπρόεδρος, Γ. Γραμματέας, Ειδ. Γραμματέας). Σήμερα είναι απλό μέλος του ΔΣ.

ΕΡΕΥΝΑ: Η πανδημία & οι επιπτώσεις της στην αγορά imaging

Τα αποτελέσματα της κρίσης ήταν άμεσα, καταστροφικά και δυστυχώς μη αναστρέψιμα, όσον αφορά τη φωτογράφιση γάμου και βάπτισης, τομέας στον οποίο δραστηριοποιούμαι κατά το 60%. Επειδή η έδρα μου είναι στην Κέρκυρα, ένα νησί το οποίο σε ποσοστό 90% ζει από τον τουρισμό, οι ακυρώσεις μυστηρίων ήταν άμεσες. Προσέξτε μιλώ για ακυρώσεις και όχι αναβολές για το 2021, οι οποίες είναι ελάχιστες. Έχοντας λοιπόν τη βασική δραστηριότητα σε μείωση 90%, κοιτάζεις να δεις από που μπορείς να κάνεις κάτι για να επιβιώσεις. Παντού όμως τα ρολά "κατεβασμένα", εκδηλώσεις, ακυρώθηκαν όλες, παραστάσεις σχολών χορού και σχολείων το ίδιο, συναυλίες και αθλητικές δραστηριότητες ούτε για δείγμα, στο φωτορεπορτάζ, μια από τα ίδια, αφού δεν γίνονται αγώνες πρωταθλημάτων. Φωτογραφίσεις σε βίλλες- κατοικίες προς ενοίκιαση, ραγδαία μείωση. Το μόνο που έμεινε, είναι οι φωτογραφίες ταυτότητας και διαβατηρίων. Πόσες φωτογραφίες πρέπει αλήθεια να βγάζουμε ημερησίως για να μπορούμε να αντεπεξέλθουμε στα έξοδα, ενός καταστήματος; Ήμουν ανάμεσα σε εκείνους που πήραν το βοήθημα των 800 ευρώ και την μείωση του ενοικίου κατά 40%, αλλά από τον Απρίλιο και όχι τον Μάρτιο.

«...Ένας άλλος κίνδυνος είναι η μείωση των τιμών στις υπηρεσίες που παρέχουμε... Αν κατεβάσουμε τις τιμές, θα είναι πάρα πολύ δύσκολο να επανέλθουν στα σημερινά επίπεδα...»

Σταμάτης Καταπόδης

Θα μιλούσαμε για βοήθημα αν μας έδιναν ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 800 ευρώ τον μήνα...όχι 800 ευρώ για 45 ημέρες....με τις υποχρεώσεις που υπάρχουν , 800 ευρώ είναι σαν να μη μας δόθηκε τίποτα.

Είναι μια ερώτηση στην οποία πραγματικά δεν μπορώ να δώσω απάντηση... Για να μπορούμε να πούμε πότε θα δούμε φως στο τούνελ ,θα πρέπει να έχουμε μια χρονική περίοδο λήξης της κατάστασης την οποία βιώνουμε. Στην καλύτερη των περιπτώσεων αν δεν υπάρξει το λεγόμενο δεύτερο κύμα και σταθεροποιηθεί η κατάσταση, ίσως να μπορούμε να πούμε ότι θα ξεκινήσουμε την νέα σεζόν "κανονικά"...τον Μάιο του 2021.

Ήδη γνωρίζω συναδέλφους οι οποίοι έχουν αναστείλει την δραστηριότητα τους, για να γλιτώσουν τουλάχιστον τις ασφαλιστικές εισφορές. Δυστυχώς αρκετοί δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν και αν όχι ακόμη, πολύ σύντομα θα βάλουν λουκέτο.

Ένας άλλος κίνδυνος είναι η μείωση των τιμών στις υπηρεσίες που παρέχουμε και αν κάποιοι κατεβάσουν τις τιμές, θα είναι πάρα πολύ δύσκολο να επανέλθουν στα σημερινά επίπεδα...βέβαια εδώ ισχύει το "εμπρός γκρεμός και πίσω ρέμα". Φοβάμαι πως τις πραγματικές συνέπειες δεν τις έχουμε δει ακόμα.

Ο Σταμάτης Καταπόδης γεννήθηκε στην Κέρκυρα, όπου ζει και εργάζεται. Ασχολείται επαγγελματικά με τη φωτογραφία από το 1993. Από το 1999 έχει δικό του φωτογραφείο και από το 2004 είναι μέλος της Ε.Φ.Ε μέχρι και σήμερα. Συνεργάτης των φωτογραφικών πρακτορείων INTIME/SPORTS, INTIME/NEWS, Α.Π.Ε., EUROKINISSI.

ΕΡΕΥΝΑ: Η πανδημία & οι επιπτώσεις της στην αγορά imaging

Πέτρος Νικολαρέας

Το φωτορεπορτάζ είναι ένας χώρος που χτυπήθηκε άμεσα από την κρίση. Ειδικά όσον αφορά το καλλιτεχνικό φωτορεπορτάζ που είναι ο χώρος που δραστηριοποιείται το πρακτορείο μας, αλλά και το αθλητικό, η θεματολογία τους από 15/03/2020 μπήκε σε πραγματική καραντίνα. Το πολιτικό - κοινωνικό φωτορεπορτάζ συνέχισε να έχει ένα μικρό πεδίο δράσης, έχοντας όμως οι συνάδελφοι να αντιμετωπίσουν πολλά προβλήματα κατά την άσκηση της εργασίας τους. Γυρνώντας την Παρασκευή 13/03/2020 από την Σπάρτη που κάλυψε την λαμπαδηδρομία με τον Gerard Butler και δουλεύοντας σε πολύ άσχημες συνθήκες (COVID - 19), ήξερα ότι από την επομένη μπαίναμε σε καθεστώς «ανεργίας». Το γραφείο μας το μήνα Φεβρουάριο 2020 κάλυψε 240 καλλιτεχνικά γεγονότα. Κατά το διάστημα από 15/03/2020 μέχρι και 22/06/2020 καλύψαμε - δημιουργήσαμε 350 θέματα, η πλειοψηφία των οποίων ήταν επικαιρότητα (φωτογράφιση των μέτρων για τον

«...Πιστεύω ότι δεν θα επανέλθει η επαγγελματική κατάσταση του κλάδου των φωτορεπόρτερ στο "φυσιολογικό"...»

COVID-19), κάποια πολιτικά θέματα και καλλιτεχνικά θέματα με φωτογραφικό υλικό αρχείου (εδώ δημιουργήσαμε αφιερώματα Πάσχα παλαιότερων δεκαετιών από νησιά με επώνυμους και διάφορα άλλα).

Πήραμε τα προγράμματα κρατικής βοήθειας τα οποία εκείνη τη δεδομένη χρονική στιγμή ήταν μια ανακούφιση για τις περισσότερες επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση όμως θα πρέπει να δει σε βάθος χρόνου πως θα μπορέσει να στηρίξει ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις με γενναία μέτρα με προϋποθέσεις πάντα διατήρησης της εργασίας, που θα τις βοηθήσει να ανακάμψουν.

Πιστεύω ότι δεν θα επανέλθει η επαγγελματική κατάσταση του κλάδου των φωτορεπόρτερ στο «φυσιολογικό». Ένα φυσιολογικό που είχε σταματήσει να υπάρχει εδώ και καιρό. Ο Covid - 19 ήταν το κερασάκι στην τούρτα για τους φωτορεπόρτερ. Άλλα γεγονότα οδήγησαν τον κλάδο εδώ που είναι σήμερα με συνέπεια το τελευταίο να φανεί ότι έκανε την μεγάλη ζημιά. Οι συνέπειες θα είναι ο κλάδος να συρρικνωθεί. Οι λίγοι freelancer που υπάρχουν θα είναι δύσκολο να συνεχίσουν να εργάζονται σε αυτό το περιβάλλον, και τα πρακτορεία δυστυχώς θα συνεχίσουν να προσπαθούν να μαζέψουν τα χρήματα που τους οφείλουν τα ΜΜΕ.

Διορθωτικές κινήσεις θα μπορούσαν να γίνουν σε ένα υγιή χώρο. Όταν όμως το 90% των πελατών (ΜΜΕ) οφείλουν δύο και τριών χρόνων τιμολόγια τι διορθωτικές κινήσεις να κάνεις για να πουλήσεις καλύτερα το προϊόν σου και σε ποιους πελάτες;

Σε αυτό βέβαια το κλίμα που έχει διαμορφωθεί είναι αρωγός η εκάστοτε κυβέρνηση (και ο κακός μας εαυτός) γιατί ποτέ δεν φταίει ένας. Εμείς να συνεχίζουμε να αγαπάμε αυτό που κάνουμε, να είμαστε ρομαντικοί και να έχουμε το ίδιο πάθος όπως τα πρώτα χρόνια στο χώρο του φωτορεπορτάζ.

Ο Πέτρος Νικολαρέας ξεκίνησε το φωτορεπορτάζ το 1989 κοντά στον Νίκο Αποστολόπουλο (FOCAL PRESS). Το 1991 γνώρισε τον Δημήτρη Αλεξιάδη που έκανε καλλιτεχνικό φωτορεπορτάζ και έμεινε στον χώρο αυτό. Το 1999 μαζί με τον Θωμά Δασκαλάκη και την Ελένη Πουπουλίδου δημιούργησαν το πρακτορείο φωτορεπορτάζ NDP PHOTO AGENCY. Ο βασικός τους χώρος είναι το καλλιτεχνικό φωτορεπορτάζ και όχι μόνο. Μέχρι σήμερα συνεχίζουν να είναι στον δρόμο και να προσπαθούν να καλύψουν τα περισσότερα καλλιτεχνικά γεγονότα.

ΕΡΕΥΝΑ: Η πανδημία & οι επιπτώσεις της στην αγορά imaging

Από τους τομείς του φωτορεπορτάζ μόνον το ελεύθερο και κοινωνικό εμφάνισε κάποια δραστηριότητα σε αντίθεση με το αθλητικό, το πολιτιστικό, και το πολιτικό.

Φωτογραφίζαμε καθημερινά την τρέχουσα επικαιρότητα είτε στους δρόμους απεικονίζοντας την έρημη πόλη σε διάφορα σημεία της όπως δρόμους, Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ), αγορές, είτε στο κέντρο του ενδιαφέροντος εκεί που γίνοντουσαν οι μάχες για τον περιορισμό της πανδημίας, τους υγειονομικούς χώρους. Σε γενικές γραμμές αυτό το κομμάτι του φωτορεπορτάζ δεν σταμάτησε καθόλου σε σχέση με τα άλλα δύο που νέκρωσαν εντελώς για σχεδόν δύομισή μήνες.

Το φωτορεπορτάζ σαν βασικό εισόδημα δεν μπορεί να σε στηρίζει οικονομικά. Πολλοί συνάδελφοι αναλαμβάνουν και εμπορικές εργασίες (συνέδρια, γεγονότα, παικτικές αθλητικές δραστηριότητες κ.α.) τα οποία όλα αυτά θα ήταν στο ζενίθ αυτούς τους μήνες.

Όμως, ακόμα και σήμερα έχουν πάρει αναβολή για αρκετούς μήνες αργότερα ή κάποια αναβλήθηκαν οριστικά για τον επόμενο χρόνο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η μεγαλύτερη παγκόσμια αθλητική οργάνωση, οι Ολυμπιακοί Αγώνες ΤΟΚΥΟ 2020. Σίγουρα κάποιοι συνάδελφοι που αναλαμβάνουν εμπορικές δουλειές που συνδυάζονται με το ρεπορτάζ και είναι και το βασικό τους εισόδημα, δεν θα μπορέσουν να ανακάμψουν εύκολα.

Το μόνο πρόγραμμα που εντάχθηκαν οι έχοντες ΚΑΔ των φωτορεπόρτερ ήταν το μέρισμα των 800€ για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο.

«...Αρκετοί συνάδελφοι θα γυρίσουν σε διαφορετικού είδους εμπορικές εργασίες για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν οικονομικά...»

Νίκος Χαλκιάπουλος

Ήταν σίγουρα ένα βοήθημα αλλά δεν είχε διάρκεια με αποτέλεσμα πολλοί συνάδελφοι να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα. Τα έξοδα συνεχίζουν να τρέχουν αλλά δεν τρέχουν αναλόγως και τα έσοδα.

Η πανδημία είναι κάτι πολύ σοβαρό και πιστεύω ότι αν δεν δημιουργηθεί κάποιο εμβόλιο, δεν θα επανέλθουμε στην κανονικότητα. Ο κίνδυνος θα ελλοχεύει και πολλά πράγματα που είναι αλληλένδετα μεταξύ τους θα επηρεάζουν την ροή της εργασίας.

Αυτό εξαρτάται από τους πελάτες μας που είναι εκδοτικοί οίκοι και ιστοσελίδες. Όταν ξεπεράσουν τα όποια οικονομικά προβλήματα που μπορεί να έχουν τότε θα αρχίσουν και οι συναλλαγές. Βέβαια δεν είναι όλοι τους αξιόπιστοι, υπήρχαν αλλά και θα υπάρχουν "εκδότες" που επιχειρούν να μπουν στον χώρο του τύπου εκμεταλλευόμενοι συνάδελφους στο έπακρο, Με αυτή τη κρίση βρισκόμαστε ένα ακόμα επιχείρημα ώστε να καθυστερήσουν τις πληρωμές ή ακόμη και να καταχραστούν τον κόπο των συναδέλφων.

Σε όλα τα θέματα -κυρίως πολιτικού περιεχομένου- όπως είναι λογικό έγινε χρήση των μέτρων για το περιορισμό του Covid-19. Σε πολλά Υπουργεία παραμένει αυτός ο περιορισμός ακόμα και σήμερα, πλησιάζουμε στο τέλος του Ιουνίου και δεν είμαστε ενήμεροι πότε θα λήξει. Στα γήπεδα, διεξάγονται αγώνες ποδοσφαίρου χωρίς θεατές και με περιορισμό του αριθμού των φωτορεπόρτερ εντός του αγωνιστικού χώρου. Προβλέπω συρρίκνωση στον ήδη προβληματικό χώρο μας. Αρκετοί συνάδελφοι θα γυρίσουν σε διαφορετικού είδους εμπορικές εργασίες για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν οικονομικά.

Ο Νίκος Χαλκιάπουλος εργάζεται στον χώρο του φωτορεπορτάζ από το 1989. Κατά καιρούς συνεργάστηκε ως freelancer με πρακτορεία του Αθλητικού και Πολιτικού ρεπορτάζ. Αυτήν την εποχή συνεργάζεται με το Πρακτορείο InTime όπου είναι Προϊστάμενος του Πολιτικού Φωτορεπορτάζ. Ανάμεσα στις πολλές επιτυχίες του ξεχωρίζει την συμμετοχή του στις διοργανώσεις των Ολυμπιάδων του 2004 στην Αθήνα και του 2008 στο Πεκίνο».

ΕΡΕΥΝΑ: Η πανδημία & οι επιπτώσεις της στην αγορά imaging

Το χειρότερο με την κρίση του Covid-19 είναι ότι κατάργησε το αντικείμενο της δουλειάς μας. Εν προκειμένω όλες τις αθλητικές εκδηλώσεις με αποτέλεσμα να βρεθούμε για δυο μήνες χωρίς αντικείμενο και χωρίς δουλειά. Το επάγγελμα βέβαια του φωτορεπόρτερ βιώνει για χρόνια τώρα κρίση με την συρρίκνωση του Τύπου ενώ η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων με τα μνημόνια έκανε χειρότερα τα πράγματα.

Ο χώρος των ψηφιακών μέσων που καλύπτει πλέον μεγάλο μέρος της ενημέρωσης είναι ένα αχατογράφητο πεδίο που επενδύει σε μια γρήγορη αλλά πρόχειρη και επιφανειακή ενημέρωση χωρίς να υπολογίζει την ποιότητα.

Η φωτογραφία γεμίζει απλώς ένα κενό που πρέπει να περιέχει οποιαδήποτε εικόνα στα πρότυπα του Facebook. Έτσι, οι αναγνώστες μαθαίνουν σε αυτό το πρόχειρο είδος εικόνας που πηλασάρεται σαν άμεσο και αληθινό αλλά έχει αποκτηθεί χωρίς κανόνες.

Τα προγράμματα κρατικής βοήθειας απλώς εξασφάλισαν ένα αξιοπρεπές χρηματικό ποσό για ένα μήνα. Από το κράτος όμως περιμένεις κινήσεις που θα ορίσουν το πλαίσιο της δουλειάς σου. Όχι παρέμβαση αλλά να εξασφαλίσει ότι μπορείς να το κάνεις απρόσκοπτα και με μια στοιχειώδη ασφάλεια.

Οι φωτορεπόρτερ και ο Τύπος γενικότερα έχουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης.

«...Οι αναγνώστες μαθαίνουν σε αυτό το πρόχειρο είδος της εικόνας που πηλασάρεται σαν άμεσο & αληθινό αλλά έχει αποκτηθεί χωρίς κανόνες...»

Μάρκος Χουζούρης

Δίνουν εικόνα και έχουν λόγο που κρίνει τα γεγονότα. Είδαμε πρόσφατα σε εικόνες από τις ΗΠΑ να γίνονται στόχος δημοσιογράφοι και εικονομήτες. Αυτό δείχνει τη δύναμη που έχει η εικόνα και ο τύπος.

Σαν φωτορεπόρτερ βιώνω μια συνεχόμενη ανασφάλεια. Ο χώρος μας είναι ένας συνεχώς συρρικνούμενος χώρος. Δεν πιστεύω ότι μπορεί να βελτιωθεί θεαματικά η κατάσταση. Απλώς να σταθεροποιηθεί και να μην γίνει χειρότερη. Πιστεύω ότι η ποιότητα (η ποιότητα περιλαμβάνει και την ηθική) στη δουλειά μας, μας εξασφαλίζει την παρουσία μας στο χώρο της ενημέρωσης. Σε αυτό πρέπει να επενδύσουμε.

Ένα νέο κύμα κωρονοϊού θα έκανε τα πράγματα ακόμα δυσμενέστερα. Το χειρότερο που κάνει η κρίση του Covid-9 είναι που καλλιέργει κλίμα εσωστρέφειας σε μια κοινωνία που πρέπει να είναι ανοικτή και δημοκρατική. Οι άνθρωποι γίνονται δύσπιστοι ακόμα και με τους οικείους τους, πόσο μάλλον με τα Μέσα Ενημέρωσης που το χειρότερο που μπορούν να χάσουν είναι η αξιοπιστία τους.

Ο Μάρκος Χουζούρης ήρθε για πρώτη φορά σε επαφή με την φωτογραφία και το φωτορεπορτάζ μέσα από τις σπουδές του στο Τμήμα Φωτογραφίας του ΤΕΙ Αθηνών (ήδη Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής). Πτυχιούχος πλέον του Τμήματος, όπως και μία σειρά άλλοι επιτυχημένοι ενεργοί φωτορεπόρτερ, έχει ασχοληθεί κυρίως με το αθλητικό φωτορεπορτάζ μέσα από τις τάξεις των πρακτορείων Action Images και EUROKINISSI. Κορυφαία στιγμή της καριέρας του ανάμεσα σε πολλές σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις, θεωρεί την αποστολή στην Πορτογαλία για το EURO 2004 με την κατάκτηση του τρόπαιου από την Εθνική μας!